

MIECZYŚLAW MIZERA

ur. 1924; Puławy

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, okres powojenny
Słowa kluczowe	Puławy, okres powojenny, Żydzi, powroty Żydów, rodzina Edelmanów, stosunki polsko-żydowskie, UB

Żydzi w Puławach po II wojnie światowej

Edelmanowie mieli statki w Puławach. Tam było trzech braci Edelmanów, oni byli jakimiś, czy to współdziałowcami, czy mieli własne jakieś statki. W każdym bądź razie wiem, że oni z tą żeglugą wiślaną to mieli jakieś związki. Te statki to pływały od Krakowa aż w kierunku Warszawy [i dalej] do Gdańska. Oni jakoś przetrwali wojnę, po wojnie przyjechali tu do Puław, statek państwo kupiło od nich jeszcze. Oni tu sprzedawali domy i nie swoje, i swoje. Mieli, nie wiem, jakieś pełnomocnictwa czy jak to się odbywało to trudno powiedzieć, w każdym bądź razie dużo domów Polacy od nich kupili, od tych Edelmanów. To szło niby legalną drogą, bo to przez sąd i przez notariusza. Kiedy matka prowadziła restauracje to oni tam przychodzili w [19]45-46 roku, bo później to wyjechali. Oni przychodzili tam do restauracji, to z nimi się znałem. Pamiętam jak wtedy jechałem do Warszawy i jeden z tych Edelmanów jechał w pociągu, ja z nim rozmawiałem, z tym Żydem. On mówi: „Wie pan, ja już wszystkie swoje sprawy załatwiłem tutaj i wyjeżdżam do Niemiec.”. Oni mieli tutaj dobre układy z Urzędem Bezpieczeństwa. Jeszcze był tu jeden Żyd, to dłużej już był, Cytryn, został w Puławach chyba do [19]60 roku. Później miał tartak tam gdzieś pod Kazimierzem. Drugi Żyd był taki w Końskowoli, kaflarnie miał, on też długo dosyć był w Puławach. Tamten to taki butny Żyd był, z pistoletem chodził, tak że ciągle tam w Urzędzie Bezpieczeństwa był, a ten Cytryn raczej chciał się asymilować. Jednego z tych Edelmanów to podobno na granicy złapano, jak złoto wywoził z Polski, tylko to były pięćcorublówki, dziesięćcorublówki, złote monety te rosyjskie dawne. W taki sposób, że miał nogę obandażowaną, a pod bandażem tam były poukładane te monety, taka fama chodziła.

Data i miejsce nagrania	2002-09-05, Puławy
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"